

Til beslutningsforslag nr. B 52. Betænkning afgivet af Det Energipolitiske Udvalg den 14. maj 1991

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om omlægning af energiafgifterne, indførelse af en miljøafgift på CO₂-udledning og hermed sammenhørende foranstaltninger til nedbringelse af energiforbruget

[af Bilgrav-Nielsen (RV) og Poul Nielson (S) m.fl.]

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til energiministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

A. P. Møller,
 Brancheforeningen for Bygningsautoma-
 tion, BBA,
 Danske Elværkers Forening,
 Danske Halmleverandører,
 Foreningen af Danske Kemiske Industrier,
 Helsingør Jernbaneklub Veterantoget,
 Industrirådet,
 KOMGAS, Foreningen af Regionale Natur-
 gasselskaber,
 Kommunernes Landsforening og Organi-
 sationen for Vedvarende Energi, OVE.

Der er af et flertal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) beslutningsforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis og Venstres medlemmer af udvalget) kan ikke

støtte de stillede ændringsforslag og indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse* med følgende bemærkninger:

De truende klimaproblemer er et globalt spørgsmål, og bekæmpelsen af drivhusgasemissioner må derfor også nødvendigvis ses i en international sammenhæng. Som det er fremhævet i energihandlingsplanen »Energi 2000«, vil isolerede tiltag i energisektoren i et lille land som Danmark, der beslaglægger under ½ pct. af verdens energiforbrug, være af helt marginal betydning for klimaproblemet. Det virker derfor ude af proportioner at pålægge erhvervslivet CO₂-afgifter af en størrelsesorden, der alvorligt vil forværre konkurrenceevnen over for udlandet og dermed skade beskæftigelsen og betalingsbalancen.

Mindretallet er enig i, at økonomiske virkemidler vil kunne være et effektivt middel til begrænsning af landenes drivhusgasemissioner. En fælles strategi for brugen af CO₂- og energiafgifter inden for EF vil således efter mindretallets opfattelse være en hensigtsmæssig løsning, der vil have langt større miljømæssig værdi og samtidig lette de alvorlige konkurrenceevneproblemer. Det ville derfor være klogere at afvente udviklingen i EF, ikke mindst i lyset af, at EF-Kommissionen forventes at fremsætte forslag til en sådan fælles strategi i løbet af kort tid.

Ud over de afgørende hensyn til konkurrenceevnen og koordinationen i EF strider beslutningsforslaget også mod andre væsentlige hensyn, der bør iagttages ved udformningen af et afgiftssystem.

Afgiftsforhøjelserne og forslagene om forskellige udgiftskrævende ordninger indebærer for det første, at det samlede skatte- og afgiftstryk stiger væsentligt. Dette er ikke foreneligt med tilpasningen af det danske skatte- og afgiftssystem til det indre marked. Yderligere er det meget betænkeligt at basere udgiftskrævende forslag på et øremærket afgiftsprovener. For det andet er beslutningsforslaget udformet på en måde, der vil kræve en betydelig og indviklet administration. Det gælder både de forskellige forslag til støtteordninger og forslaget om refusion af CO₂-afgiften til virksomheder. Det må med den foreslåede refusionsordning forudses, at stort set alle virksomheder vil søge om refusion, hvilket vil medføre et administrativt kaos. Det vil være umuligt at afgøre objektivt, hvad der er et »konkurrencebelastende« og »nødvendigt« energiforbrug, for slet ikke at tale om, hvad der er »passende« energibesparende foranstaltninger. Forslaget vil således indebære et helt uacceptabelt system, der er præget af bureaukrati og en meget betænkelig vilkårlighed i afgiftsbelastningen af forskellige virksomheder.

Endelig skal det bemærkes, at den foreslåede refusionsordning til erhvervslivet såvel som forslaget om tilskud til energibesparende foranstaltninger må forudses at skulle notificeres og godkendes af EF. De selektive og uigennemsigtige ordninger vil muligvis skabe problemer i relation til EF-reglerne om statsstøtte.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) kan ikke tiltræde de stillede ændringsforslag og indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse* med følgende bemærkninger:

Hele udgangspunktet for indførelsen af en CO₂-afgift er efter forslagsstillernes bemærkninger at dømme et ønske om at få reduceret den samlede emission af CO₂ her i landet. Formålet med en sådan reduktion skal være at reducere den såkaldte drivhuseffekt. Drivhuseffekten påstås at ville medføre en generel opvarmning af kloden, hvorved polerne smelter og ørkener udvides. Drivhuseffekten påstås at

opstå derved, at et stigende CO₂-indhold i atmosfæren får den betydning, at solens stråler bruger længere tid på at tilbagelægge turen fra indgangen i atmosfæren ned til spejling i vand og retur til det ydre rum. Jo længere tid solens stråler opholder sig i atmosfæren, jo mere varme når strålerne at afgive, og så opstår drivhuseffekten.

Det er mindretallets opfattelse, at denne teori ikke er korrekt. Flere og flere af de mest respekterede forskere og videnskabsmænd udtaler tvivl om drivhuseffektens rigtighed, og ifald den er rigtig, udtales tvivl om, hvor hurtigt den opstår.

Der er en urimelig tendens til, at blot fordi moderne måleinstrumenter og -metoder kan registrere marginale udsving, så bruges det som dokumentation. Hvis meteorologer skal udtale sig om vejret, så bruger de registreringer over kort tid. Men skal de udtale sig om klimaet, skal der 30 års målinger til. Drivhuseffekt-disciplinene har ikke haft teknisk mulighed for at foretage målinger i ret lang tid, eftersom det tekniske udstyr er af nyere dato. Alligevel tillader man sig uvidenskabeligt at drage hastige konklusioner på baggrund af det spinkle kildemateriale.

Tilhængerne af drivhuseffekten vælger totalt at se bort fra det faktum, at mange ikkemenneskeskabte hændelser giver mange flere CO₂-problemer, end vi nogen sinde kan præstere. F.eks. vil vulkanudbrud og solpletaktivitet give CO₂-variationer, der er ekstreme sammenlignet med menneskelig aktivitet.

Drivhusfolket vælger at se bort fra åbenlyse forhold som det, at en stigende atmosfæretemperatur betyder stigende vandfordampning, stigende evne for luften til at optage dampen og dermed flere skyer, som afviser sollys, hvorved temperaturen falder igen. Denne geniale natur-skabte termostatvirkning ser man helt bort fra.

Når drivhusfanatikerne »glemmer« de mange forbehold, skyldes det givet, at deres mål er et ganske andet end bekymring for Jordens fremtid. Hvis de virkelig ville begrænse CO₂-emissionen, måtte de ubetinget støtte nuklear energi, der uden forurening skaber billig elektricitet, men det gør de som bekendt ikke. Det uudtalte formål med drivhusspøgelset er at bremse menneskets udvikling, at lave nulvækstsamfund.

Dette socialdemokratiske/radikale forslag har så den yderligere dimension, at man ønsker

at opkræve nogle flere skatter fra befolkningen. Alle erkender, at man ikke kan dreje indkomstskatteskruen længere rundt, hvorfor man opfinder andre skatter og afgifter til finansiering af den fortsat stigende offentlige sektor.

Fremskridtspartiet må ud fra alle forhold totalt afvise det foreliggende forslag, B 52, og kan kun appellere til alle andre om at gøre det samme. Forslaget vil have samme effekt på det danske samfund og den danske økonomi, som amerikanske B 52 bombemaskiner havde på Irak under Golfkrigen.

Flertallet bag dette erhvervsskadelige beslutningsforslag har stillet en række ændringsforslag. Normalt vil det være op til forslagsstillerne selv at bestemme et forslags endelige udformning. Fremskridtspartiet har som følge af, at ændringsforslagene er stillet af et flertal, ingen som helst mulighed for at trække en eller flere tænder ud af gabet på det glubske rovdyr, som Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre nu slipper løs i Danmark.

Derfor ønsker mindretallet ikke at støtte nogen af ændringsforslagene, men vil overlade det totale ansvar for CO₂-afgiften til de partier, der på trods af de massive protester fra erhvervslivet og lønmodtagerne vælger at gennemføre forslaget.

Et *trede mindretal* (Centrum-Demokraternes medlem af udvalget) kan ikke tiltræde de stillede ændringsforslag, indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse* og ønsker at bemærke følgende:

I en tid, hvor alle kræfter i EF samles om at harmonisere skatter og afgifter for at skabe et reelt indre marked, er det uklogt, at Danmark ensidigt skal beslutte sig for en ny skat. Det vil belaste dansk erhvervsliv på en måde, så indførelsen af CO₂-afgiften koster arbejdspladser. Efter CD's opfattelse bør en eventuel omlægning af energiafgifter til miljøafgifter ske i samarbejde med de øvrige EF-lande på basis af et forslag fra EF-Kommissionen.

Der er bred forståelse for, at miljøpåvirkningen af CO₂ er et større og større problem for Jordens klimatiske forhold. Imidlertid finder mindretallet ikke, at et år fra eller til i den udvikling, der er i gang, betyder nogen forskel. Mindretallet mener ikke, at Danmark, der på en lang række områder i forvejen er førende på

miljøområdet, skal skade vor konkurrenceevne ved atter at gå i spidsen.

I øvrigt finder mindretallet, at udvalgsbehandlingen af forslaget har vist, at der er en lang række følger virkninger både for erhvervslivet og for varmekunder, som bør gennemarbejdes nøjere. Indførelsen af en CO₂-afgift kan spænde ben for generelle energipolitiske linie, hvis den ikke gennemføres på et gennemarbejdet og seriøst grundlag. Fine programmerklæringer kan i virkeligheden skade de mål, som et bredt flertal i Folketinget har på energiområdet.

Mindretallet beklager særligt, at man med forslaget risikerer at ramme specielt energiblastede virksomheder som f.eks. olieraffinerier eller offshore-produktion i Nordsøen til skade for andre dele af dansk energiproduktion. Mindretallet finder desuden ikke, at ændringsforslag nr. 2 på betryggende vis garanterer, at sådanne virksomheder undtages, og må derfor afvise såvel ændringsforslagene som selve beslutningsforslaget.

Et *fjerde mindretal* (Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget) kan ikke tiltræde de stillede ændringsforslag, indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse* og ønsker at udtale følgende:

Forslaget indeholder en række gode intentioner. Kristeligt Folkeparti kan imidlertid ikke støtte forslaget, som det er udformet. For Kristeligt Folkeparti er det afgørende, at miljøafgifter ikke kommer til at virke som en ny form for skat. Det lever forslaget ikke op til, da en del af provenuet fra CO₂-afgiften forbliver i statskassen. Ligeledes tager forslaget ikke tilstrækkeligt hensyn til allerede foretagne investeringer i energisektoren.

Forslaget er også mangelfuldt, da spørgsmålet om SO₂ og NO_x ikke berøres. Danmark bør afvente udviklingen i EF, så danske regler udformes på linie med regler i andre EF-lande.

Ændringsforslag

Af et *flertal* (S, SF og RV):

Til teksten

1) I *indledningens* 2. afsnit indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»For erhvervsvirksomheder, der hidtil har fået refunderet energiafgifterne, opkræves den nye CO₂-afgift dog først fra den 1. januar 1993. Energiafgifterne som sådan refunderes fortsat til erhvervslivet.«

2) I nr. 1 udgår 3. pkt., og i stedet indsættes følgende punkttummer:

»Virksomheder, der

- har et særlig stort og konkurrencebelastende energiforbrug som en nødvendig del af produktionsprocessen og
 - kan dokumentere gennemførelsen af passende energibesparende foranstaltninger,
- kan efter ansøgning til Energistyrelsen opnå hel eller delvis refusion af CO₂-afgiften.

Refusionsordningen skønnes at ville indebære en reduktion i nettoprovenuet fra erhvervslivet fra omkring 3.000 mio. kr. årligt til omkring 2.000 mio. kr. årligt.«

3) I nr. 2 affattes 2. afsnit således:

»Det samlede bruttoprovenu ved den beskrevne omlægning af energiafgifterne og af indførelsen af CO₂-afgiften skønnes at ville blive mellem 3.000 og 4.000 mio. kr. årligt. Dette skøn er nødvendigvis behæftet med en vis usikkerhed. De under numrene 2.1 til 2.4 anførte beløb udgør omfanget af de støtteordninger m.v., der skal sikre en samlet, effektiv indsats til nedbringelse af energiforbruget og dermed udledning af CO₂.«

4) I nr. 2.1. affattes 1. pkt. således:

»Der etableres med virkning fra den 1. januar 1993 en støtteordning i størrelsesordenen 200 mio. kr. årligt gældende generelt for erhvervslivet til fremme af energibesparende foranstaltninger.«

5) I nr. 2.2, 1. pkt., og i nr. 2.3, 1. pkt., indsættes efter »Der etableres« ordene: »med virkning fra den 1. januar 1992«.

6) I nr. 2.4, 1. pkt., indsættes efter »Der etableres« ordene: »med virkning fra den 1. januar 1993«.

Til nr. 1

Ændringsforslaget indebærer, at alle former for erhvervsvirksomheder ligestilles i henseende til CO₂-afgiften. Til gengæld træder CO₂-afgiften for erhvervslivets vedkommende først i kraft et år senere end for private forbrugere.

Afgiften er i øvrigt fastholdt som en enkel og klar afgift placeret i det yderste brugerled, idet det er skønnet væsentligt at fastholde et så klart incitament til energibesparelser som muligt netop i det yderste brugerled. Forslagsstillerne finder det imidlertid ønskeligt, at der i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget gennemføres en undersøgelse af muligheden for at differentiere CO₂-afgiften på elområdet således, at den faktiske brændselssammensætning afspejles i afgiftsbelastningen. En sådan differentiering forudsætter, at der etableres neutralitet i forhold til import og eksport af el.

Til nr. 2

For visse typer af produktionsvirksomheder vil CO₂-afgiften indebære en forringet konkurrenceevne, også uanset at virksomhederne gør alt, hvad der kan gøres i henseende til opnåelse af besparelser i energiforbruget. Det gælder f.eks. Stålvalseværket, molerproduktion, glasværker, gartnerier m.fl. Det vil derfor være nødvendigt at åbne for en refusionsmulighed. I forslaget indgår, at der kan blive tale om både hel og delvis reduktion. Den nærmere udformning af kriterierne og niveauerne for refusionen må ske i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget. Det er imidlertid væsentligt, at begge de anførte betingelser skal være opfyldt.

Til nr. 3

Med udvidelsen af CO₂-afgiften til at omfatte hele erhvervslivet øges nettoprovenuet af forslaget. Groft skønnet vil der kunne blive tale om et nettoprovenu på omkring 2 mia. kr. omfattende virkningen på såvel den private som den erhvervsmæssige side. Som oprindeligt anført i bemærkningerne til beslutningsforslaget skaber provenuet en række handlefriheder, der kan være væsentlige for Danmark i henseende til andre nødvendige eller ønskværdige tilpasninger på skatte- og afgiftsområdet, også i relation til udviklingen i EF.

Bemærkninger

Henning Gjellerod (S) Graversen (S) Karen Jespersen (S) Tove Lindbo Larsen (S)

Helge Mortensen (S) Poul Nielson (S) nfm. Ingrid Rasmussen (S)

Riishøj (SF) fmd. Duetoft (CD) Flemming Hansen (KF) John Vinther (KF)

Aagaard (KF) Peter Hansen-Nord (V) Filt Jensen (V) Kim Behnke (FP)

Bilgrav-Nielsen (RV) Inger Stilling Pedersen (KRF)